

Comunicat de presă

Luxemburg, 17 martie 2016

Potrivit Curții de Conturi Europene, cheltuielile efectuate în cadrul politicii UE în materie de migrație în țările vizate de politica de vecinătate „își demonstrează cu greu eficacitatea”

În opinia Curții de Conturi Europene, cheltuielile efectuate de UE în cadrul politicii externe privind migrația în țările vizate de politica de vecinătate cu greu își pot demonstra eficacitatea. În acest prim raport publicat de Curte cu privire la dimensiunea externă a politicii în materie de migrație evidențiază o serie de deficiențe la nivelul cheltuielilor, care trebuie remediate pentru a îmbunătăți gestiunea financiară, și anume: complexitatea obiectivelor politicii și a guvernantei, imposibilitatea de a măsura rezultatele politicii, succesul limitat în facilitarea întoarcerii migranților în țările lor de origine și probleme de coordonare între diferitele organisme ale UE implicate și între Comisia Europeană și statele membre.

„Migrația constituie o provocare de o importanță fundamentală pentru Uniunea Europeană”, a declarat doamna Danièle Lamarque, membra Curții de Conturi Europene responsabilă de acest raport. „Cheltuielile efectuate de UE cu privire la migrație în țările vizate de politica de vecinătate nu vor fi eficiente decât dacă se stabilesc obiective clare, dacă fondurile sunt alocate unor priorități bine definite și dacă guvernanta și coordonarea între organismele UE vizate, pe de o parte, și dintre acestea și statele membre, pe de altă parte, sunt ameliorate”, a mai adăugat dumneaei.

Auditul a vizat țări din vecinătatea estică și sudică a UE, mai exact Algeria, Georgia, Libia, Moldova, Maroc și Ucraina. S-au examinat, în total, 23 de proiecte, care s-au ridicat la o valoare contractuală de 89 de milioane de euro, din suma totală contractată în valoare de 742 de milioane de euro. Constatările principale sunt următoarele:

Nu există o strategie clară: politica externă a UE în domeniul migrației este susținută de o serie de instrumente de finanțare, printre care se numără un program dedicat în mod special acestei teme și o serie de alte instrumente (inclusiv o parte din Instrumentul european de vecinătate). Programul tematic stabilea obiective foarte vagi, în timp ce o parte a Instrumentului european de vecinătate viza migrația, însă nu includea obiective specifice acesteia. Celelalte instrumente dispun de propriile obiective, nefiind axate pe migrație. Obiectivele tuturor acestor instrumente nu erau intercorelate și nu exista o strategie clară cu ajutorul căreia să se determine contribuția adusă de fiecare în parte la

Scopul acestui comunicat de presă este să prezinte mesajele principale ale raportului special adoptat de Curtea de Conturi Europeană. Textul integral al raportului este disponibil la adresa www.eca.europa.eu

ECA Press

Mark Rogerson - Purtător de cuvânt

T: (+352) 4398 47063

M: (+352) 691 55 30 63

Damijan Fišer - Ofițer de presă

T: (+352) 4398 45410

M: (+352) 621 55 22 24

12, rue Alcide De Gasperi - L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditorsECA eca.europa.eu

politica privind migrația. Prin urmare, nu se poate evalua măsura în care acestea au avut un impact asupra evoluției dimensiunii externe a politicii UE în domeniul migrației.

Nu se poate determina cuantumul total al cheltuielilor: deși utilizează mai multe instrumente de finanțare, UE nu dispune de date precise cu privire la suma cu care fiecare dintre acestea contribuie la cheltuielile din domeniul migrației. Curtea estimează că, pentru perioada 2007-2013, totalul cheltuielilor s-a ridicat la 1,4 miliarde de euro, însă nu a fost în măsură să stabilească în mod exact cât anume s-a cheltuit decât în cazul programului tematic (304 milioane de euro). În plus, din cauza deficiențelor care afectează sistemele informaționale ale Comisiei Europene, Curtea nu a fost în măsură să determine cât din fondurile UE au fost alocate principalelor priorități tematice sau geografice prin intermediul programului tematic privind migrația.

Nu există nicio probă de audit clară care să arate că se acordă prioritate vecinătății UE: Curtea estimează că doar 42 % din fondurile programului tematic sunt consacrate vecinătății UE, ceea ce arată că aceasta nu este percepută cu adevărat ca fiind o prioritate geografică importantă. Se poate chiar considera că acest procent reprezintă o concentrare insuficientă a fondurilor disponibile pentru a putea face față instabilității crescânde în domeniul migrației.

Fragmentarea finanțării: resursele alocate asistenței furnizate țărilor terțe s-au dovedit a fi cu mult sub nivelul necesar pentru a răspunde nevoilor care se accentuează în mod rapid, ca urmare a creșterii semnificative a fenomenului migrației neregulate în regiunea mediteraneeană, în special începând cu 2013. Dat fiind că proiectele făceau parte dintr-un număr de priorități tematice în numeroase țări, era imposibilă concentrarea unei mase critice a finanțării într-o țară parteneră dată. De exemplu, programul tematic acoperea o arie geografică extinsă și o gamă largă de intervenții, ale căror natură și sferă de aplicare difereau în mod considerabil. Nici sfera de aplicare a intervenției pe care o aduce acest program și nici caracterul ambițios al obiectivelor acestuia nu erau corelate în vreun fel cu un volum adecvat de resurse disponibile, acestea fiind de fapt limitate, ceea ce înseamnă că proiectele erau prea dispersate pentru a dispune de o masă critică suficientă pentru a produce rezultate semnificative în țările vizate. Această situație a subminat capacitatea Uniunii Europene de a garanta că intervenția acesteia producea un efect stimulativ veritabil în țările terțe sau capacitatea acesteia de a dezvolta o cooperare eficientă cu țările respective pe probleme legate de migrație. Dat fiind că resursele sunt limitate, acestea trebuie alocate acelor priorități al căror potențial de a produce o valoare adăugată este cel mai mare.

Nivel precar de monitorizare și supraveghere: indicatorii aleși pentru monitorizare nu reflectau toate obiectivele programului tematic. Indicatorii de rezultat măsurau doar activitățile finanțate, rareori rezultatele obținute. Un număr restrâns dintre proiectele auditate dispuneau de indicatori de rezultat însoțiți de valori de referință și de valori-țintă. Indicatorii cuantificabili nu erau cuantificați, indicatorii din bugete se schimbau de la un an la altul, unele instrumente nu făceau obiectul niciunei monitorizări, iar unii indicatori nu concordau unii cu alții (de exemplu, cei din buget cu cei din raportul de activitate) și erau insuficient documentați. De exemplu, aceeași cifră era indicată atât pentru 2009, cât și pentru 2010, cu privire la numărul migranților în situație neregulară identificați și readmiși în țări terțe. În consecință, rezultatele politicii nu puteau fi monitorizate și nici raportate corect într-un mod profundat și coordonat.

Deficiențele existente au compromis eficacitatea cheltuielilor: în cazul a două treimi din proiectele finalizate care au făcut obiectul auditului, obiectivele nu au fost decât parțial îndeplinite. În dese cazuri, această situație era cauzată de caracterul lor excesiv de vag sau de general, care, în mod frecvent, ducea la imposibilitatea de a măsura rezultatele obținute. Numai în foarte puține cazuri, instabilitatea politică a jucat și ea un rol în această situație. Unele proiecte erau orientate mai mult spre interesele statelor membre, ceea ce le-a limitat impactul în țările partenere.

Curtea a identificat un număr mic de cazuri în care aceste deficiențe au fost remediate în mod adecvat. Unul dintre aceste cazuri este un proiect din Maroc, care își propunea să acorde asistență unui număr de 4 500 de migranți subsaharieni extrem de vulnerabili prin găzduirea lor în trei centre de primire și prin asigurarea faptului că drepturile lor sunt făcute cunoscute și respectate.

S-a observat o lipsă de eficacitate în trei domenii-cheie:

În primul rând, nu există decât indicii parțiale cu privire la impactul pozitiv al migrației asupra dezvoltării. Acest obiectiv foarte general, ce constituie o prioritate pentru politica externă a UE în domeniul migrației, urmărește să maximizeze efectele benefice ale migrației asupra dezvoltării în țările de origine. Proiectele examinate prezentau un impact și o viabilitate limitate și erau axate mai curând pe dezvoltare decât pe migrație. Abordarea Comisiei vizând asigurarea faptului că migrația are un impact pozitiv asupra dezvoltării este neclară, același lucru fiind valabil și pentru politicile care trebuie implementate pentru a obține acest impact.

În al doilea rând, sprijinul pentru returnări/reîntoarceri și readmisii are un impact limitat. Proiectele auditate (reprezentând un sfert din cele finanțate) furnizau servicii pentru migranții care se aflau în situație de returnare forțată sau care se întorceau în țara de origine în mod voluntar. Sfera și eficacitatea proiectelor respective erau limitate, din cauza lipsei unei implicări active atât din partea statelor membre, în sensul pregătirii reîntoarcerii migranților, cât și din partea țărilor în care aceștia se reîntorceau, acestea din urmă percepend politica privind readmișiile ca fiind o componentă a politicii de securitate a UE. Numeroși migranți care se întorc în țara de origine nu sunt la curent cu faptul că sunt eligibili pentru asistență din partea UE pentru readmisia lor.

În al treilea rând, respectarea drepturilor omului, care ar trebui să stea la baza tuturor acțiunilor în acest domeniu, continuă să fie doar o noțiune teoretică, fiind rareori concretizată în practică.

Guvernanță complexă: complexitatea mecanismelor de guvernanță, care implică un număr mare de participanți, slăbește coordonarea atât în cadrul Comisiei, cât și pe cea dintre Comisie și delegațiile sale. În pofida unui număr de inițiative recente sub acest aspect, raționalizarea este în continuare insuficientă în acest domeniu.

Coordonarea între UE și statele membre în ceea ce privește cheltuielile aferente dimensiunii externe a politicii în materie de migrație este foarte dificil de realizat: întrucât statele membre au posibilitatea de a contribui în mod direct la aceste cheltuieli, este esențială existența unui mecanism de coordonare eficace. Cu toate acestea, nu există nicio strategie de finanțare cu ajutorul căreia să se determine cine anume acorda finanțare, ce anume se finanța sau cum ar trebui să fie fondurile alocate.

În cadrul raportului, auditorii Curții formulează o serie de recomandări în atenția Comisiei, după cum urmează:

- Să se clarifice obiectivele politicii în materie de migrație, să se stabilească un cadru pentru evaluarea performanței și să se direcționeze resursele financiare către priorități clar definite și cuantificate.
- Să se îmbunătățească modul în care proiectele sunt concepute și selectate.
- Să se pună accentul pe legătura dintre migrație și dezvoltare.
- Să se amelioreze coordonarea din cadrul instituțiilor UE pe această temă, coordonarea cu țările partenere și cea cu statele membre.

Note către editori

Tratatul impune Uniunii Europene să dezvolte o politică comună în domeniul dreptului de azil, al imigrării și al controlului la frontierele externe, întemeiată pe solidaritatea între statele membre. Obiectivul principal al politicii comune de imigrare (articolul 79 din tratat) este de a asigura gestionarea fluxurilor de migrație și combaterea susținută a imigrării neregulamentare. De asemenea, UE acordă o importanță deosebită gestionării fluxurilor de migrație în cooperare cu țările de tranzit sau cu țările de origine ale migranților.

În acest sens, Abordarea globală în materie de migrație și mobilitate (AGMM), elaborată în 2011, este axată pe patru priorități: combaterea migrației neregulamentare, o mai bună organizare a migrației legale, consolidarea dimensiunii externe a politicii în domeniul azilului și maximizarea impactului migrației asupra dezvoltării. AGMM a fost adoptată sub formă de concluzii ale statelor membre reunite în cadrul Consiliului, neavând, prin urmare, un caracter juridic obligatoriu pentru acestea. Ea se adresează, în primul rând, țărilor din vecinătatea UE, care sunt în același timp țări de origine, țări de tranzit și țări de destinație.

Raportul special nr. 9/2016 al Curții de Conturi Europene, intitulat „Cheltuielile efectuate de UE, până în 2014, în țările din vecinătatea sa estică și sudică mediteraneeană, în cadrul politicii sale externe în materie de migrație”, este disponibil în 23 de limbi ale UE.